

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

193/2015

(της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 6η Αυγούστου του έτους δύο χιλιάδες πέντε (2015) ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:00 π.μ. και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7, στους Αμπελόκηπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Πρόεδρος (Αναπληρωτής): Χρήστος Δετσαρίδης

2. Μέλη: Ιωάννα Κουλούρη

Δημήτριος Λουρίκας

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητής: Κ. Καϊάφα, Νομικός, Ειδικός Επιστημονικό Προσωπικό.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Κατά την διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη η εισηγήτρια κ. Κ. Καϊάφα καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων κ. Χ. Καξιρή οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Ερώτημα: Το με αριθμ. πρωτ. 5375/22.06.2015 αίτημα των Διασυνδεόμενων Νοσοκομείων Γ.Ν Λασιθίου και Γ.Ν-Κ.Υ Νεαπόλεως “Διαλυνάκειο”, που

παραλήφθηκε στις 23/06/2015 από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής «Αρχή») με αριθμ. πρωτ 2830 και συμπληρώθηκε με το με αριθμ πρωτ 6202/20-7-2015 έγγραφο που παρελήφθη από την Αρχή στις 21/7/2015 με αριθμ πρωτ. 3281.

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή των Διασυνδεδεμένων Νοσοκομείων Γ.Ν Λασιθίου και Γ.Ν-Κ.Υ Νεαπόλεως “Διαλυνάκειο” στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την σύναψη σύμβασης συμπληρωματικών υπηρεσιών καθαριότητας προϋπολογιζόμενης δαπάνης €33.973,02 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και διάρκειας έξι μηνών.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

Από το σχετικό φάκελο προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

1. Με την υπ αριθμ 6475/9-7-2012 διακήρυξη, προκηρύχθηκε ανοικτός διεθνής διαγωνισμός στο πλαίσιο του ΠΠΥΥ 2011 για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων, προϋπολογισμού €300.000,00 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και αρχική διάρκεια ενός έτους “*με δυνατότητα του Νοσοκομείου να την παρατείνει μονομερώς για ένα (1) ακόμη έτος εφόσον έχουν αναφερθεί λεπτομερώς τα δικαιώματα προαίρεσης και η αξία της πιθανής επέκτασης της σύμβασης έχει υπολογιστεί στον αρχικό προϋπολογισμό*”. Επισημαίνεται ότι το εν λόγω δικαίωμα προαίρεσης δεν δημοσιεύτηκε στην ΕΕΕΕ, στο ΦΕΚ ή στον εγχώριο τύπο και δεν συμπεριλήφθηκε στο συνολικό προϋπολογισμό.

Υποχρέωση του αναδόχου σύμφωνα με το άρθρο 1.1 του Παραρτήματος Β της διακήρυξης ήταν η καθαριότητα και η απολύμανση των κτιριακών εγκαταστάσεων και των εν γένει χώρων του Νοσοκομείου, έκτασης 10.906,00 τ.μ. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 1.3 του ίδιου Παραρτήματος: “*Ο καθαρισμός των χώρων θα γίνεται καθημερινά...περιλαμβάνει δε όλα τα τμήματα και χώρους του Νοσοκομείου που κατά την κατάρτιση της σύμβασης λειτουργούν και χρησιμοποιούνται. Ο ανάδοχος είναι εξάλλου υποχρεωμένος σε τακτά χρονικά διαστήματα και σύμφωνα με τις υποδείξεις του Νοσοκομείου, να καθαρίζει και τυχόν χώρους του Νοσοκομείου που κατά την κατάρτιση της σύμβασης δεν χρησιμοποιούνται*”.

Τέλος το άρθρο 1.4 του ίδιου Παραρτήματος προέβλεπε: “*Η υπηρεσία έχει το δικαίωμα να αναθέσει στον ανάδοχο πρόσθετες εργασίες πέραν των συμβατικών σε ποσοστό μέχρι 30% για κάλυψη τυχόν εκτάκτων αναγκών που δεν μπορούν να προβλεφθούν και θα πρέπει να ειδοποιείται εγγράφως από την υπηρεσία σε εύλογο χρονικό διάστημα, Η τιμή των πρόσθετων εργασιών θα υπολογίζεται από την προσφερθείσα τιμή, η οποία δεσμεύει τον ανάδοχο*”. Επισημαίνεται ότι το εν

λόγω δικαίωμα δεν δημοσιεύτηκε στην ΕΕΕΕ, στο ΦΕΚ ή στον εγχώριο τύπο και δεν συμπεριλήφθηκε στο συνολικό προϋπολογισμό.

2. Ακολούθως, συνάφθηκε η από 11/8/2014 σύμβαση, ύψους 222.222,00 ευρώ άνευ ΦΠΑ και διάρκειας έως 10-8-2015 με την εταιρεία “ ΚΡΟΜΥΔΑΚΗ ΑΡΙΑΔΝΗ”. Σύμφωνα με την παραπάνω σύμβαση ο ανάδοχος διαθέτει καθημερινά δεκαέξι (16) εργαζομένους και οκτώ (8) εργαζομένους για Σαββατοκύριακα και αργίες. Οι εν λόγω εργαζόμενοι δεν καλύπτουν α) την νυχτερινή βάρδια σε όλα τα τμήματα του νοσοκομείου και β) την Μονάδα Τεχνητού Νεφρού που καλύπτονταν έως τώρα από τις μόνιμες καθαρίστριες.

3. Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα από τον φορέα στην αίτησή του, εξαιτίας των αθρόων συνταξιοδοτήσεων και των περιορισμό των προσλήψεων των τελευταίων ετών, ο αριθμός των δέκα (10) υπαλλήλων του μόνιμου προσωπικού καθαριότητας μειώθηκε σε πέντε (5), εκ των οποίων μόνο οι δύο (2) είναι επιφορτισμένοι με καθήκοντα καθαριότητας. Επιπρόσθετα, στις 1/10/2014 έγινε η, κατά τους ισχυρισμούς του φορέα μη δυνάμενη να προβλεφθεί με ακρίβεια, οριστική παραλαβή της νέας πτέρυγας του νοσοκομείου, συνολικού εμβαδού 1.504 τμ με την επακόλουθη μετεγκατάσταση της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας και της μαιευτικής-γυναικολογικής κλινικής στα νέα κτίρια. Αποτέλεσμα των παραπάνω, σύμφωνα με την αναθέτουσα αρχή, είναι ότι οι συνολικές ανάγκες καθαριότητας δεν μπορούν πλέον να καλυφθούν.

Επιπλέον, ο φορέας υποστηρίζει ότι : “Το έργο του καθαρισμού της Μ.Ε.Θ., της μαιευτικής - γυναικολογικής κλινικής της Νέας Πτέρυγας και της ΜΤΝ του Νοσοκομείου μας δεν μπορεί να διαχωριστεί από το έργο του καθαρισμού των λοιπών χώρων του Νοσοκομείου, για τους παρακάτω λόγους :

1. Ανάγκη για ενιαίο πρόγραμμα καθαριότητας
2. Η Νέα Πτέρυγα του Νοσοκομείου στεγάζεται στο ίδιο κτίριο με την παλαιά, ενώ η ΜΤΝ ενδέχεται να μεταφερθεί και αυτή στο Ισόγειο του Νοσοκομείου
3. Ανάγκη για άμεση αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών ταυτόχρονα σε περισσότερα από ένα τμήματα
4. Ανάγκη για εξασφάλιση της συνέχειας στο έργο του καθημερινού καθαρισμού των επιμέρους τμημάτων για την αποφυγή διασποράς μικροβίων και ανάπτυξης ενδοноσοκομειακών λοιμώξεων.
5. Ανάγκη για γρήγορο συντονισμό των ατόμων που απασχολούνται στο έργο της καθαριότητας με την επίβλεψη ενός και μόνο επόπτη

6. Εξασφάλιση της χρήσης των ίδιων εγκεκριμένων υλικών καθαριότητας από όλους τους εργαζόμενους στο έργο και σε όλους τους χώρους του Νοσοκομείου”.

Το παραπάνω σκεπτικό αναπτύσσεται τόσο στο με αριθμ. πρωτ. 720/25-5-2015 έγγραφο του Πρ/νου Επιστασίας και Ιματισμού όσο και στην από 27/5/2015 αναφορά του Οικονομικού Τμήματος προς το ΔΣ του Νοσοκομείου .

4. Κατόπιν των παραπάνω, με την υπ αριθμ 378/27-5-2015 απόφαση, το ΔΣ των διασυνδεόμενων νοσοκομείων απευθύνεται στην Αρχή για την παροχή σύμφωνης γνώμης για τη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης για τις πρόσθετες υπηρεσίες καθαριότητας της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού και της Νέας Πτέρυγας του νοσοκομείου.

5. Σχετικά σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα από τον φορέα στην αίτησή του, όσον αφορά το Π.Π.Υ.Υ 2013, με την υπ’ αριθμ. 590/24-10-2014 απόφαση Δ.Σ. εγκρίθηκε η διενέργεια σχετικού διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού, ο οποίος όμως δεν πρόλαβε να προκηρυχθεί, αφού από την δημοσίευση της υπ’ αριθμ. 6484/30-12-2014 απόφασης του Υπουργού Υγείας (ΦΕΚ Β’3693/31-12-2014) δεν ήταν δυνατό να προκηρύσσονται διαγωνισμοί από το Π.Π.Υ.Υ 2013. Τέλος όσον αφορά το Π.Π.Υ.Υ 2014, έχει ήδη εγκριθεί η διενέργειά διεθνούς διαγωνισμού πρ/σμού 501.293,88 ευρώ με φορέα εκτέλεσης τα ίδια τα νοσοκομεία μετά από την με αριθμ 352/8-6-2015 απόφαση του Διοικητή της 7ης ΥΠΕ. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του φορέα, ο εν λόγω διαγωνισμός βρίσκεται στην φάση της σύνταξης σχεδίου διακήρυξης, την οποία δυσχεραίνουν α) το χαμηλό ύψος των πρ/σμών σε συνδυασμό με β) το ότι μέχρι πρόσφατα δεν είχαν δοθεί οδηγίες σχετικά με την ηλεκτρονική διαδικασία τροποποίησης του Π.Π.Υ.Υ. 2014 .

6. Κατόπιν των ανωτέρω, τα διασυνδεόμενα νοσοκομεία Γ.Ν Λασιθίου και Γ.Ν-Κ.Υ Νεαπόλεως, με το με αριθμ. πρωτ. Β4.α/οικ 12112/06.02.2014 έγγραφο-αίτημά τους και το σχετικό σχέδιο απόφασης, αιτούνται την παροχή σύμφωνης γνώμης για την σύναψη σύμβασης με την ανάδοχο της αρχικής σύμβασης Αριάδνη Κρομμυδάκη για την ανάθεση των πρόσθετων εργασιών του καθαρισμού της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας, της Μαιευτικής-Γυναικολογικής Κλινικής, που πλέον στεγάζονται στην Νέα Πτέρυγα, και της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού -συνολικής επιφάνειας περίπου 1.504,00 τ.μ.- με την διάθεση τεσσάρων ατόμων 8ωρης απασχόλησης τις καθημερινές και ενός ατόμου 8ωρης απασχόλησης τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες προϋπολογιζόμενης δαπάνης € 33,973,02 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και διάρκειας έξι μηνών, με βάση το άρθρο 25 παρ. 4 περ. ά του Π.Δ. 60/2007 . Ειδικότερα, το μηνιαίο κόστος, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του φορέα, διαμορφώνεται ως εξής:

Αριθμός ατόμων που χρειάζονται:

4 άτομα 8ωρης απασχόλησης που εργάζονται 5 ημέρες την εβδομάδα $4 \times 8 \times 5 = 160$ ώρες εβδομαδιαίως

1 άτομο 8ωρης απασχόλησης που εργάζεται 2 ημέρες την εβδομάδα $1 \times 8 \times 2 = 16$ ώρες εβδομαδιαίως

Σύνολο ωρών εβδομαδιαίως: 176

176 ώρες εβδομαδιαίως / 40 ώρες που εργάζεται κάθε εργαζόμενος την εβδομάδα = 4,4 εργαζόμενοι 8ωρης απασχόλησης

	Αριθμός ατόμων	Μηνιαία δαπάνη κατ' άτομο	Μηνιαία συνολική δαπάνη
Μικτές αποδοχές προσωπικού με 8ωρη απασχόληση	4,40	654,50	2.879,80
Εισφορές ΙΚΑ εργοδότη	4,40	200,99	884,36
Κόστος επιδόματος αδείας (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ εργοδότη)	4,40	37,07	163,11
Κόστος δώρων Πάσχα-Χριστουγέννων (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ εργοδότη)	4,40	118,81	522,76
Επιπλέον κόστος Κυριακών-Αργιών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ εργοδότη)	4,40	128,32	564,61
Κόστος αντικαταστατών	4,40	84,28	370,83
Εργολαβικό κέρδος			83,33
ΣΥΝΟΛΟ			5.468,80
ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ		0,03536	193,38
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ			5.662,17
ΦΠΑ		23%	1.302,30
ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ Φ.Π.Α.			6.964,47

II. Νομικό πλαίσιο

7. Το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του ν. 4013/2011 ορίζει: “δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις

διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.”

8. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...]

β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, είτε ii) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II Α, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II Β.”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000 και 207.000 ευρώ αντίστοιχα.

9. Στο π.δ. 60/2007 και ειδικότερα στο άρθρο 25 [με τίτλο “Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)"] προβλέπεται ότι:

«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...]

4. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή

της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης. β) όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία».

Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται ήδη κατά την αρχική προκήρυξη διαγωνισμού, και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές κατά την εφαρμογή του άρθρου 6. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο επί μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης. ».

III. Νομική Εκτίμηση

10. Το υπό εξέταση αίτημα των διασυνδεόμενων νοσοκομείων Γ.Ν Λασιθίου και Γ.Ν-Κ.Υ Νεαπόλεως “Διαλυνάκειο”, αφορά τη σύναψη σύμβασης συμπληρωματικών υπηρεσιών καθαριότητας προϋπολογιζόμενης δαπάνης 33.973,02 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Δεδομένου ότι η προϋπολογισθείσα δαπάνη της κύριας σύμβασης ανερχόταν στο ποσό των 222.222,00 (χωρίς ΦΠΑ), και η αιτούμενη συμπληρωματική σύμβαση αποτελεί παρακολούθημα της αρχικής σύμβασης, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ’ άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ’ υποπερ. δδ` του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

11. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8^{ης} Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56).

12. Συναφώς επισημαίνεται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των

αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

13. Από την διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α του Π.Δ. 60/2007 συνάγεται σαφώς ότι η κατάρτιση συμπληρωματικών συμβάσεων με τον ανάδοχο ήδη εκτελούμενης δημόσιας σύμβασης έργου ή υπηρεσίας αποτελεί εξαιρετική διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης με διαπραγμάτευση και για το λόγο αυτό εφαρμόζεται μόνο υπό τις αναφερόμενες περιοριστικά στο νόμο προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, για την κατάρτιση συμπληρωματικής σύμβασης υπηρεσιών με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) οι συμπληρωματικές υπηρεσίες θα πρέπει να παρουσιάζουν αναγκαία συνάφεια με το αρχικό συμβατικό αντικείμενο, αλλά να μην έχουν περιληφθεί στην αρχικά συναφθείσα σύμβαση,

β) η παροχή των υπηρεσιών αυτών θα πρέπει να κατέστη αναγκαία για την εκτέλεση του αρχικού συμβατικού αντικειμένου και να οφείλεται σε μη προβλέψιμες περιστάσεις,

γ) οι συμπληρωματικές υπηρεσίες είτε δεν μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της.

δ) το συνολικό ποσό αυτών των συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης (βλ. ενδεικτικά, ΔΕΕ στην υπόθεση 601/2010 *Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας*, Ελ. Συν./Τμ. Μείζονος Επταμελούς Σύνθεσης 3210/2011, 2429/2011, Ελ. Συν. /Τμ. VI, 897/2012, 288/2012, 2069/2010).

i) Ως προς την πλήρωση της α) προϋπόθεσης

Με βάση τα υποβληθέντα στοιχεία, προκύπτει ότι οι ζητούμενες συμπληρωματικές υπηρεσίες είναι όμοιες με τις ήδη εκτελεσθείσες όσον αφορά τη φύση και το είδος

τους, δεδομένου ότι αφορούν υπηρεσίες καθαριότητας νοσοκομειακών μονάδων. Επιπλέον, είναι σαφές ότι εν μέρει εξαιρούνταν ρητώς από τη υφιστάμενη σύμβαση (κατά το μέρος που αφορούν την Μονάδα Τεχνητού Νεφρού), ενώ και η νέα πτέρυγα του νοσοκομείου δεν υφίστατο κατά τη κατάρτιση της αρχικής σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, η αρχική σύμβαση λήγει στις 10-8-2015 και δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι πρόκειται να παραταθεί, ιδίως δε καθώς η προβλεπόμενη στο τεύχος διακήρυξης παράταση δεν ανήκει στα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν και το σχετικό ποσό δεν προϋπολογίσθηκε. Κατά συνέπεια, δεν προκύπτει ο συμπληρωματικός χαρακτήρας των υπό κρίση υπηρεσιών (διάρκειας έξι μηνών), διότι δεν νοούνται συμπληρωματικές υπηρεσίες σε σύμβαση που δεν είναι σε ισχύ.

ii) Ως προς την πλήρωση της β) προϋπόθεσης

Σύμφωνα με την πάγια θέση της νομολογίας, ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται πραγματικά γεγονότα τα οποία ανάγονται σε χρόνο μεταγενέστερο της κατάρτισης της αρχικής σύμβασης και τα οποία, παρότι ο αρχικός σχεδιασμός με βάση τον οποίο προσδιορίσθηκε το αντικείμενο της σύμβασης, υπήρξε κατά το δυνατόν πλήρης και ακριβής, αντικειμενικά δεν μπορούσαν να προβλεφθούν, σύμφωνα με τους κανόνες επιμέλειας του μέσου συνετού ανθρώπου του οικείου κλάδου ώστε να ενταχθούν στο αρχικό έργο και τη συναφθείσα σύμβαση. Περαιτέρω οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση του απρόβλεπτου δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη. Ακόμη, δεν θεωρούνται συμπληρωματικές οι υπηρεσίες που αφορούν στην επέκταση του τεχνικού αντικειμένου της σύμβασης ή στη βελτίωση της ποιότητάς του, καθώς είναι ανεπίτρεπτη η εκ των υστέρων μεταβολή του αντικειμένου της σύμβασης, που δεν ήταν γνωστή στο σύνολο των διαγωνιζομένων κατά την υποβολή της προσφοράς τους και δεν αποτέλεσε τη βάση της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου (Ελ. Συν./Τμ. Μείζονος - Επταμελούς Σύθεσης 3205/2011, 3030/2011, 2489/2011, Ελ. Συν. /Τμ. VI/, 2158/2011, 2069/2010, 108/2007, 232/2006, 216/2006, 197/2006, 192/2006, 98/2006).

Εν προκειμένω, ο φορέας υποστηρίζει ότι η νέα πτέρυγα του νοσοκομείου που παρελήφθη στις 01/10/2014 και η επακόλουθη μετεγκατάσταση συγκεκριμένων μονάδων αποτελεί μη προβλέψιμο γεγονός κατά τη διάρκεια κατάρτισης της σχετικής διακήρυξης για τις υπηρεσίες καθαριότητας το 2012. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με τα υποβληθέντα στοιχεία, η διαγωνιστική διαδικασία για την κατασκευή της νέας πτέρυγας διενεργήθηκε στις 13/10/2005 με αρχική συμβατική προθεσμία στις 30/11/2008, η οποία μετά από πέντε συνολικές παρατάσεις έφτασε στις 31/12/2012. Από τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι η αναθέτουσα αρχή κατά το χρόνο σύνταξης της διακήρυξης για τις υπηρεσίες καθαριότητας έπρεπε και μπορούσε να συμπεριλάβει στον προγραμματισμό της και στο αντικείμενο της σύμβασης τον καθαρισμό της νέας πτέρυγας.

Επιπλέον, όσον αφορά τις συνταξιοδοτήσεις μελών του μόνιμου προσωπικού καθαριότητας, καθίσταται σαφές ότι θα μπορούσαν να προβλεφθούν, δεδομένου ότι αφορούν την αναμενόμενη εξέλιξη της εργασιακής σχέσης των εν λόγω εργαζομένων, η διαχείριση της οποίας ανήκει στις διοικητικές αρμοδιότητες της

ίδιας της αναθέτουσας αρχής, καθόσον μάλιστα δεν προκύπτει ότι αφορούν πρόωρες συνταξιοδοτήσεις.

Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι τα επικαλούμενα ως απρόβλεπτα περιστατικά από τον φορέα, δηλαδή τόσο η παραλαβή της νέας πτέρυγας, όσο και η συνταξιοδότηση μέρους του μόνιμου προσωπικού του κλάδου καθαριότητας δεν συνιστούν απρόβλεπτα περιστατικά, αλλά πιθανές και συνήθεις εξελίξεις και πάντως αναγόμενες στη σφαίρα επιρροής της αναθέτουσας αρχής, επομένως θεωρείται ότι μπορούσαν να προβλεφθούν από αυτήν κατά τρόπον ώστε να προγραμματίσει και να ολοκληρώσει εγκαίρως την κάλυψη και των ως άνω αναγκών με ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία.

iii) Ως προς την πλήρωση της γ) προϋπόθεσης

Σύμφωνα με τα υποβληθέντα έγγραφα και στοιχεία, συνάγεται ότι οι υπο κρίση υπηρεσίες αφορούν διαφορετικές χωρικές ενότητες σε σχέση με αυτές που καλύπτονται από την υφιστάμενη σύμβαση. Είναι, λοιπόν, προφανές ότι οι εν λόγω υπηρεσίες καθαριότητας είναι διακριτές από τις ήδη εκτελούμενες και συνεπώς μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση. Σε κάθε δε περίπτωση, επισημαίνεται ότι το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης, όπως περιγράφεται στις τεχνικές προδιαγραφές του σχετικού τεύχους διακήρυξης και στην αντίστοιχη σύμβαση, αφορά τον καθαρισμό των υφιστάμενων χώρων του νοσοκομείου με ρητή εξαίρεση της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού και αναφορά σε συγκεκριμένο εμβαδό (10.906,00 τ.μ), επομένως κρίνεται ότι οι υπό κρίση υπηρεσίες δεν είναι αναγκαίες για την ολοκλήρωσή των αρχικώς συμβασιολογημένων υπηρεσιών.

Όσον αφορά τη πιθανή δημιουργία προβλημάτων, που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή (αποφυγή διασποράς μικροβίων, ανάγκη για γρήγορο συντονισμό, εξασφάλιση χρήσης ίδιων εγκεκριμένων υλικών καθαριότητας), επισημαίνεται ότι τα παραπάνω είναι αντικείμενο προγραμματισμού και οργάνωσης των υπηρεσιών καθαριότητας ακόμα και αν παρέχονται από διαφορετικούς αναδόχους.

Κατά συνέπεια, δεν πληρούται η εν λόγω προϋπόθεση και κρίνεται ότι οι αιτούμενες υπηρεσίες πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο μιας νέας διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ενόψει αυτών, παρέλκει η εξέταση της δ) προϋπόθεσης και η Αρχή κρίνει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 25 παρ. 4 περ α'.

14. Από τη μελέτη του φακέλου της υπόθεσης δεν προέκυψαν άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν και να αιτιολογούν ειδικά και με επαρκή τεκμηρίωση τη συνδρομή περιστάσεων που επιτρέπουν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ αποφασίζει ομόφωνα:

Την **απόρριψη του αιτήματος** του των διασυνδεόμενων νοσοκομείων Γ.Ν Λασιθίου και Γ.Ν-Κ.Υ Νεαπόλεως “ Διαλυνάκειο” και την **μη παροχή σύμφωνης γνώμης**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα 6 Αυγούστου 2015

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΕΤΣΑΡΙΔΗΣ

Η ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ

ΙΩΑΝΝΑ ΚΟΥΛΟΥΡΗ